
J. VREE

DE UITGEVER J.H. DEN OUDEN (1786-1864)

NOMEN ET OMEN?

De Amsterdamse uitgever J.H. den Ouden, bij insiders vooral bekend als degene die in 1827 het geruchtmakende *Adres* van de Haagse predikant D. Molenaar uitgaf, heeft lange tijd iets gehad van Melchizedek. Hij speelde bescheiden zijn rol in de geschiedenis van het Nederlandse protestantisme zoals van de laatstgenoemde geschreven staat: 'zonder begin van dagen of einde des levens'. Men kende zijn data niet, wist weinig van zijn persoon en gedachten, en evenmin van het karakter, de omvang en de invloed van zijn fonds. Kort geleden gaf ik een eerste algemene schets van zijn leven en werk.¹ De nu volgende bijdrage is toegespitst op de persoon van de uitgever en op de vraag naar de invloed van zijn fonds. Omdat er weinig van hemzelf bewaard is gebleven, zal veel afgeleid moeten worden uit zijn uitgaven en de reacties daarop. Aan het slot zal ik een antwoord proberen te geven op de vraag uit de titel: nomen et omen – was zijn naam tevens een teken?

De algemene boekhandel annex uitgeverij J.H. den Ouden (1813-1823)

Het eerste stuk dat iets naders over Jan Hendrik den Ouden geeft, is de acte van zijn ondertrouw op 5 juni 1807. Hij heet dan '23 jaren' te zijn; waarschijnlijk was hij echter jonger en werd hij in 1786 geboren. Hij woont in de Nieuwe Loijerijstraat; zijn vader woont 'op den Amstel in de Slepersgang'. Zijn aanstaande, Maria de Vries,

Dr. J. Vree (Dotingalaan 112, 1381 GE Weesp), is universitair docent kerkgeschiedenis aan de Vrije Universiteit Amsterdam.

1.. Hebreeën 7:3. Vgl. O.W. Dubois, *Een vriendschap in Réveilkring. De omgang tussen Isaïc da Costa en Willem de Clercq (1820-1844)*, Heerenveen 1997, 134, n. 60. J. Vree, 'J.H. den Ouden (1786-1864): uitgever van het vroege Réveil en de eerste hervormd-gereformeerden', in: A.J. van den Berg e.a. (red.), *Aspecten van het Réveil in druk*, Zoetermeer 1998, 19-28.